

Σημείωμα

Παρατηρήσεις: Προϋπολογισμός και ανάγκη αυτοπροστασίας της Κύπρου

Εν όψει της προετοιμασίας του Προϋπολογισμού 2026 και ΜΔΠ 2026-2028, παρατηρούμε πως:

- Σαφώς η Κύπρος -ακόμα και η ΕΕ- δεν είναι σε θέση να αντιστρέψουν την κλιματική κρίση σε μακροσκοπικό επίπεδο. Ωστόσο, η μεν εκπλήρωση των ειλημμένων υποχρεώσεων δεν μπορεί να θεωρείται προαιρετική, ενώ οι δε επενδύσεις και πολιτικές για τον μετριασμό των επιπτώσεων αποτελούν ανάγκη κυρίως για την αυτοπροστασία της οικονομίας, των δημοσίων οικονομικών, και κυρίως της κοινωνίας.
- Η Κυπριακή οικονομία και ειδικότερα τα δημόσια οικονομικά είναι αντιμέτωπα με διαχειρίσιμους κινδύνους **κλιματικής προσαρμογής** και **κλιματικής μετάβασης**. Επιπλέον, οι υπό διαμόρφωση προτάσεις για την εισαγωγή πράσινης φορολογίας, αναμένεται πως θα καλύψουν σημαντικό μέρος των εκτιμώμενων χρηματοδοτικών αναγκών, παρά τις αναμενόμενες, υψηλές, αυξήσεις στο κόστος των καυσίμων κίνησης και θέρμανσης.
- Το ίδιο όμως δε συμβαίνει σε σχέση με τον **φυσικό κίνδυνο** της κλιματικής αλλαγής. Η κυπριακή οικονομία είναι αντιμέτωπη με ένα διττό πρόβλημα,¹ **υψηλής ευαισθησίας και υψηλής έκθεσης**². Είναι δηλαδή ιδιαίτερα πιθανό να αντιμετωπίσουμε παρενέργειες λόγω κλιματικής αλλαγής, και τέτοιες παρενέργειες θα έχουν σοβαρό αντίκτυπο στην κοινωνία, την οικονομία, αλλά και τα δημόσια οικονομικά.
Το πιο πάνω ισχύει, ακόμα και κάτω από τα μετριοπαθή σενάρια κλιματικής αλλαγής.
- Η Κύπρος συνεχίζει, μετά από πολλά χρόνια ανεπαρκούς επένδυσης, τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, να υστερεί στην ανάπτυξη υποδομών, πολιτικών και άλλων μέσων για μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής³.

Οι εκτιμήσεις επιπτώσεων σε δημοσιονομικό, μακροοικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, πρέπει να εμπνέουν ανησυχία.

- Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), όχι μόνο στερείται φιλοδοξίας, όπως επισημαίνει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά τα μέτρα, πολιτικές και δράσεις που εμπεριέχει, παραμένουν πολλές φορές ασαφής, γενικόλογα και χωρίς χρονοδιαγράμματα εφαρμογής. Ακόμα

¹<https://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/33D010207498E8A2C2257FF10033A77A?OpenDocument>

² <https://gain-new.crc.nd.edu/country/cyprus?>

³ https://commission.europa.eu/system/files/2023-12/SWD_Assessment_draft_updated_NECP_Cyprus_2023.pdf

- και στις περιπτώσεις όπου στόχοι και πολιτικές καταγράφονται με ακρίβεια, η πορεία υλοποίησης τους πρέπει να εμπνέει σοβαρό προβληματισμό⁴.
- Οι πιο σοβαροί κίνδυνοι που διαγράφονται από τα σχετικά μοντέλα και τις αναλύσεις, έχουν να κάνουν με το φυσικό ρίσκο στο οποίο είναι εκτεθειμένη η οικονομία και η κοινωνία. Ωστόσο, σημειώνουμε επίσης τον πολιτικό κίνδυνο καθώς η Κύπρος βρίσκεται σε τροχιά μη υλοποίησης των υποχρεώσεων της έναντι της ΕΕ. Ταυτόχρονα, οι αρχικές εκτιμήσεις για το κόστος του ΣΕΔΕ2 (Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής ρύπων- δεύτερη φάση), το θέτουν γύρω στα 160 εκατ. ευρώ ετησίως. Το ποσό αυτό, όμως, εδράζεται στην υπόθεση εργασίας πως το ΕΣΕΚ θα υλοποιηθεί πλήρως.

Η Κύπρος απέχει σοβαρά από ένα τέτοιο σενάριο, και το κόστος της μη δράσης πρέπει να θεωρείται πως θα είναι σημαντικά υψηλότερο, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τα δημόσια οικονομικά ή/και τις αναγκαίες, εν τέλει, μελλοντικές αυξήσεις φόρων ή πολιτικά «τολμηρές» μειώσεις δαπανών.

Τονίζουμε πως, όσον αφορά στην πρόοδο της χώρας προς την υλοποίηση των στόχων που εμπίπτουν στο ΕΣΕΚ και τις υποχρεώσεις μας, δεν καταγράφεται μόνο καθυστέρηση, αλλά σε πολλούς δείκτες συνεχίζουμε να καταγράφουμε επιδείνωση⁵.

- Η αργή και ανεπαρκής πρόοδος αντικατοπτρίζεται ήδη στις αναλύσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁶, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁷ και του ΔΝΤ⁸, ενώ αναλύσεις ειδικών καταλήγουν σε αντίστοιχα συμπεράσματα⁹. Το ίδιο ισχύει και σε σχέση με άλλες αξιολογήσεις οι οποίες δεν αφορούν συγκεκριμένα στον κλιματικό κίνδυνο¹⁰.
- Σημειώνουμε πως, ενώ προς το παρόν δεν αποτελεί σημαντική παράμετρο, διακρίνουμε συνεχή τάση ανάμεσα στους οίκους αξιολόγησης να λαμβάνουν υπόψη το κλιματικό ρίσκο στις αξιολογήσεις τους, πέρα από την εισαγωγή του πλαισίου ESG (Environmental, Social, Governance) στους σχετικούς αλγόριθμους. Η εξέλιξη μπορεί να πλήξει μελλοντικά και τις αξιολογήσεις της Κύπρου, με ό,τι αυτό συνεπάγεται¹¹.

⁴ https://climate.ec.europa.eu/document/download/cdccc78c-80bf-4a5d-9d6d-62c26aab1ff0_en?filename=cy_2024_factsheet_en.pdf&prefLang=it

⁵ https://climate.ec.europa.eu/document/download/cdccc78c-80bf-4a5d-9d6d-62c26aab1ff0_en?filename=cy_2024_factsheet_en.pdf&prefLang=it

⁶ https://epthinktank.eu/2025/06/12/roadmap-to-eu-climate-neutrality-scrutiny-of-member-states/ep_flag-cyprus/

⁷ https://climate.ec.europa.eu/document/download/cdccc78c-80bf-4a5d-9d6d-62c26aab1ff0_en?filename=cy_2024_factsheet_en.pdf&prefLang=it

⁸ Ibid.

⁹ Για παράδειγμα: https://unfccc.int/sites/default/files/resource/8th-NatCom-V1.4_submitted301222.pdf

¹⁰ https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/67b39f39-1f0c-4477-9034-ed337f510e22_en?filename=CY_CR_SWD_2025_213_1_EN_autre_document_travail_service_part1_v3.pdf

¹¹ <https://www.fitchratings.com/topics/climate-change>

- Ο κίνδυνος αφορά, επίσης, στο πιστωτικό ρίσκο, με τις αναλύσεις να διαβλέπουν και διάχυση των κινδύνων στα πελατολόγια των ΧΠΙ, κάτι που θα τα υποχρεώσει να τιμολογήσουν τον κίνδυνο¹² για σκοπούς συνετής πολιτικής και εποπτικής συμμόρφωσης. Ένα τέτοιο, πιθανό, ενδεχόμενο¹³, θα θέσει σημαντικά μέρη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της κοινωνίας, εκτός αγοράς δανεισμού ή/και θα τα φέρει αντιμέτωπα με υψηλότερες τιμολογήσεις πιστώσεων (επιτόκια), με πολλαπλάσιες προεκτάσεις¹⁴.

Τονίζουμε πως, οι αρχικές εκτιμήσεις της ΕΚΤ θέτουν το 70% του πελατολογίου των τραπεζών σε «υψηλό κίνδυνο» από την κλιματική αλλαγή, με ένα επιπλέον 25% σε μεσαίο κίνδυνο, ποσοστά που θέτουν την Κύπρο στην δεύτερη πιο επισφαλή θέση στην Ευρωζώνη¹⁵. Ενώ ο κίνδυνος μετάβασης των επιχειρήσεων είναι χαμηλός για τη χώρα μας, **ο φυσικός κίνδυνος είναι ιδιαίτερα υψηλός.**

- Τονίζουμε πως, στη βάση των υφιστάμενων μελετών, το κόστος που προκύπτει από την κλιματική αλλαγή για να νοικοκυριά¹⁶ αναμένεται πως θα δημιουργήσει **αυξημένες κοινωνικές ανισότητες**, αλλά σημαντικές ανάγκες για κρατικές δαπάνες με στόχο την αναδιανομή εισοδήματος και πλούτου, αλλά και προστασίας ενεργητικών και θέσεων εργασίας.

Επιπλέον, η ζήτηση (και το κόστος) ενέργειας, το κόστος κοινωνικής προστασίας και πρόληψης στην υγεία, καθώς και το κόστος τροφίμων εκτιμάται πως θα αυξηθούν με ρυθμούς που είναι ανάμεσα στους υψηλότερους (και σε επί μέρους κατηγορίες δαπανών τους υψηλότερους) ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ¹⁷. Αναμένεται επίσης αυξημένη απώλεια αξίας ενεργητικών (πχ οικίες) για τα νοικοκυριά.

Προκύπτει πως η αναμενομένη αύξηση κόστους και απώλεια ενεργητικών και εισοδημάτων για τα νοικοκυριά είναι **εκ φύσεως αντιστρόφως προοδευτική, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο τους κοινωνικούς δείκτες και την κοινωνική συνοχή.**

Με βάση το πιο πάνω, εκτιμούμε πως η κοινωνική διάσταση μπορεί να αποτελέσει μια από τις πιο οξείες οδούς πολλαπλασιασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

¹² <https://www.ecb.europa.eu/pub/research/authors/profiles/spyros-alogoskoufis.en.html>

¹³ <https://think.ing.com/articles/ecb-rings-the-alarm-on-climate-risks#:~:text=Based%20upon%20its%20economy-wide%20climate%20stress%20test%20results%2C,economic%20sectors%20and%20For%20geographical%20areas%20most%20at%20risk.>

¹⁴ <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecb.op281~05a7735b1c.en.pdf?278f6135a442cd0105488513e77e3e6d>

¹⁵ https://www.ecb.europa.eu/stats/all-key-statistics/horizontal-indicators/sustainability-indicators/data/html/ecb.climate_indicators_physical_risks.en.html

¹⁶ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-23-897-en-n.pdf>

¹⁷ Ibid.

Ως εκ τούτου, εισηγούμαστε:

- Οι **εθνικές επενδύσεις να αυξηθούν** σημαντικά με στόχο, όχι απλά την πληρέστερη εκπλήρωση των υποχρεώσεων στις οποίες βρισκόμαστε σε τροχιά μη-επίτευξης, αλλά κυρίως για την αυτοπροστασία της οικονομίας, της κοινωνίας, και, τελικά, των δημοσίων οικονομικών.

Ακόμα κι αν αγνοήσουμε τις ειλημμένες υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, Οι εθνικές επενδύσεις για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής πρέπει να θεωρούνται και ως **προτεραιότητα για σκοπούς αυτοπροστασίας** της χώρας από τους διαφαινόμενους κινδύνους σε μακροοικονομικό, κοινωνικό και δημοσιονομικό επίπεδο.

- Ειδική εστίαση θα πρέπει να γίνει στις **μεταφορές, τα κτήρια και την ηλεκτρική ενέργεια** (παραγωγή, δίκτυο, αποθήκευση)¹⁸.
- Η διαφαινόμενη μείωση των αναπτυξιακών δαπανών κατά την περίοδο 2027-2028 θα πρέπει, όχι μόνο να αποφευχθεί, αλλά η διατήρηση των αξιών **θα πρέπει να εστιάσει στον μετριασμό και την αντιμετώπιση των αναδυόμενων αναγκών**. Δυστυχώς, το ΣΑΑ (Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας) έχει λειτουργήσει ως υποκατάστατο των αναπτυξιακών δαπανών της ίδιας της Δημοκρατίας (όπως συνέβη και σε άλλα ΚΜ της ΕΕ), με αποτέλεσμα να αποτελεί πλέον την βασική πηγή αναπτυξιακής δυναμικής, αντί να χρηματοδοτήσει μεταρρυθμίσεις και πολιτικές που δεν θα ήταν δυνατόν να υλοποιηθούν στην απουσία του Σχεδίου.

Ο Προϋπολογισμός 2026 και ΜΔΠ 2026-2028 **θα πρέπει να επαναφέρει την επενδυτική λογική των κρατικών δαπανών**, με παράλληλη διαχείριση των αυξητικών πιέσεων που ενδέχεται να ασκηθούν στον πληθωρισμό.

Η προστασία της χώρας από τους κινδύνους που σχηματίζονται, δεν πρέπει να καθυστερήσει άλλο.

- Να τεθούν **ρητά χρονοδιαγράμματα και μετρήσιμες εκτιμήσεις προόδου, σε συνδυασμό και με συνεχή παρακολούθηση της υλοποίησης των εθνικών στρατηγικών**, όπου η πρόοδος παραμένει, κατά κανόνα, ανησυχητική¹⁹.
- Να δοθεί ρητή και αυστηρή εντολή σε Υπουργεία/Υφυπουργεία/Τμήματα/Υπηρεσίες για
 - ο α) προτεραιοποίηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ΕΣΕΚ χωρίς άλλες καθυστερήσεις, και
 - ο β) καλύτερο συντονισμό ενεργειών (πχ κτηματολόγιο-Υπουργείο Γεωργίας για την υλοποίηση των υποχρεώσεων LULUCF).

¹⁸ https://www.cyi.ac.cy/images/stedi-rc/Cyl_NetZero_Dec2023.pdf

¹⁹ Για παράδειγμα: <https://www.energy.gov.cy/assets/modules/wnp/articles/202303/115/docs/msak2024.pdf>

Η συγκεκριμένη πρόθεση να αντικατοπτρίζεται στον Προϋπολογισμό και ΜΔΠ, διατηρώντας πάντα τις οροφές που έθεσε το Υπουργείο Οικονομικών.

Θεωρούμε πως η εστίαση των δαπανών της Δημοκρατίας στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως δαπάνη, αλλά ως επένδυση για το μέλλον. Η δημοσιονομική δυνατότητα προς εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου σκοπού αποτελεί κλειδί και ως εκ τούτου επαναλαμβάνουμε και τονίζουμε **την ανάγκη για συγκράτηση των ανελαστικών δαπανών**.²⁰

Σε κάθε περίπτωση, διακρίνουμε αυξημένο κίνδυνο, τόσο στον ορίζοντα μέχρι το 2035, όσο και στον ορίζοντα μέχρι το 2050 και επαναλαμβάνουμε πως η εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών και δυνατοτήτων της Δημοκρατίας, σε συνδυασμό και με τη λήψη των απαιτούμενων μέτρων, πρέπει να θεωρείται πως έχουν ήδη καθυστερήσει.

Σημειώνουμε, τέλος, τις αναλύσεις του Ινστιτούτου Κύπρου²¹, η οποία συνάδει με σειρά άλλων αναλύσεων και εκτιμήσεων, η οποία εκτιμά πως το κόστος για μέτρα είναι διαχειρίσιμο για την οικονομία, και πως, σε κάθε περίπτωση, **το κόστος της αδράνειας θα είναι πολλαπλάσιο του κόστους αντιμετώπισης των κινδύνων**²². Τονίζουμε, επίσης, το εύρημα, το οποίο συνάδει και με τις παρατηρήσεις του ΔΣΚ, πως οι εντός προϋπολογισμού δαπάνες αυτή τη στιγμή είναι πολύ χαμηλότερες των αναγκών²³.

ΔΣΚ, Σεπτ. 2025

²⁰ Βλ. Ενδιάμεση Έκθεση ΔΣΚ 2025, Τελική Έκθεση ΔΣΚ 2024, Ενδιάμεση Έκθεση ΔΣΚ 2024.

²¹ Για παράδειγμα:

<https://www.cyi.ac.cy/index.php/component/k2/climate-policy-is-good-economic-and-social-policy.html?highlight=WyJ6YWNoYXJpYWRRpcyJd> ,

https://www.cyi.ac.cy/images/stedi-rc/Cyl_PolicyBrief_3.pdf , και

<https://www.cyi.ac.cy/index.php/component/k2/investment-needs-and-benefits-from-the-adaptation-of-cyprus-to-climate-change.html?highlight=WyJ6YWNoYXJpYWRRpcyJd>

²² <https://www.cyi.ac.cy/index.php/component/k2/investment-needs-and-benefits-from-the-adaptation-of-cyprus-to-climate-change.html?highlight=WyJ6YWNoYXJpYWRRpcyJd>

²³ <https://www.cyi.ac.cy/index.php/component/k2/investment-needs-and-benefits-from-the-adaptation-of-cyprus-to-climate-change.html?highlight=WyJ6YWNoYXJpYWRRpcyJd>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Αναθεώρηση ΕΣΕΚ			
Διάσταση	Αξιολόγηση	Σχόλιο Επιτροπής ²⁴	Παρατήρηση ΔΣΚ
Η χρήση γης, η αλλαγή χρήση γης και ο τομέας της δασοπονίας («LULUCF»)		Ο σχεδιασμός, αν υλοποιηθεί πλήρως, παραμένει εντός στόχων. Δεν είναι σαφή τα χρονοδιαγράμματα των δράσεων και οι επιπτώσεις τους. Απουσιάζουν επίσης στοιχεία και δεδομένα καθώς και στοιχεία για την μέχρι σήμερα πρόοδο.	Απαιτείται ρητή πολιτική εντολή προς τα αρμόδια τμήματα, περιλαμβανομένου του κτηματολογίου και της πολεοδομίας, για περιλήψη των στόχων κατά την λήψη αποφάσεων, περιλαμβανομένων και των χρήσεων γης, των ζωνών και της αναδάσωσης.
Ανάκτηση, αξιοποίηση και αποθήκευση Άνθρακα (CCUS)		Το Σχέδιο δεν εντοπίζει τις ετήσιες εκπομπές προς ανάκτηση, τον σχεδιασμό για αποθήκευση ή λεπτομερείς σε σχέση με τις μεταφορές. Πρέπει να αναπτυχθεί εθνικό σχέδιο και να μας κοινοποιηθεί.	Δεν εντοπίζεται κάποια πρόοδος
Δεσμεύσεις κάτω από την Συμφωνία των Παρισίων		Σημειώνεται μερική πρόοδος. Δεν υφίσταται χρήση άνθρακα στον τομέα της ενέργειας αλλά δεν υφίσταται σχεδιασμός για την αντικατάσταση του άνθρακα από βιομηχανίες όπως είναι τα τσιμεντοποιεία. Δεν υφίσταται σχεδιασμός για την σταδιακή μείωση των λοιπών χορηγιών για ορυκτά καύσιμα.	Απαιτείται ρητή πολιτική απόφαση για τις χορηγίες στα ορυκτά καύσιμα
Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή		Η Στρατηγική δεν περιλαμβάνει ανάλυση των αδυναμιών και των κινδύνων στο πλαίσιο επίτευξης εθνικών στόχων. Δεν καταγράφεται ή προσμετράται η διασύνδεση με συγκεκριμένες πολιτικές της Ενεργειακής Ένωσης. Επικρατεί γενική ασάφεια πως προς τις πολιτικές και μέτρα με τα οποία θα επιτευχθούν οι στόχοι.	Δεν εντοπίζεται κάποια πρόοδος
Ανανεώσιμη Ενέργεια		Ο στόχος είναι χαμηλότερος από τις υποχρεώσεις της Κύπρου βάσει του σχετικού Κανονισμού. Περιλαμβάνονται ενδεικτικά χρονοδιαγράμματα. Ωστόσο, οι νέες δράσεις και πολιτικές είναι στην ουσία υφιστάμενες και δεν ανταποκρίνονται στα επίπεδα φιλοδοξίας που απαιτούνται.	Απαιτείται πολιτικός σχεδιασμός και ενίσχυση των προσπάθειών
Ενεργειακή Απόδοση		Η Εθνική Στρατηγική είναι σε γενικές γραμμές ολοκληρωμένη και λεπτομερής. Ωστόσο, απουσιάζουν μετρήσιμοι στόχοι και εκτίμηση αντικτύπου για την Πρωτογενή ή Τελική Κατανάλωση Ενέργειας.	Στην απουσία μετρήσιμων στόχων και δεσμευτικών χρονοδιαγραμμάτων, δεν μπορεί να θεωρεί

²⁴ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/implementation-eu-countries/energy-and-climate-governance-and-reporting/national-energy-and-climate-plans_en

		Απουσιάζουν δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα μέχρι το 2050 καθώς και το κεφάλαιο για την εξοικονόμηση ενέργειας.	πως υλοποιείται η πολιτική.
Ενεργειακή Ασφάλεια		Περιλαμβάνει ικανοποιητικούς στόχους και μέτρα για τη μείωση του ρίσκου. Ωστόσο, δεν είναι σαφές πώς η αύξηση της χρήσης του Φυσικού Αερίου συνάδει με τους Ευρωπαϊκούς και εθνικούς στόχους ή με το πρόγραμμα REPowerEU. Ως θετικό κρίνεται το επίπεδο φιλοδοξίας για ενίσχυση της ανθεκτικότητας συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας.	Υψηλό επίπεδο φιλοδοξίας
Εσωτερική Αγορά		Δίνεται έμφαση στον EuroAsia interconnector για την λύση της ενεργειακής απομόνωσης της Κύπρου. Επιπλέον, το νέο πλάνο δεν περιλαμβάνει χρονοδιάγραμμα για την ελευθεροποίηση της αγοράς ηλεκτρισμού και την ενίσχυση του ανταγωνισμού. Είναι επίσης ασαφές πώς τα διάφορα μέτρα που περιλαμβάνονται θα συμβάλουν στην ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς.	Ασαφής αντίκτυπος και καθυστερήσεις στην υλοποίηση
Ενεργειακή Φτώχεια		Το αναθεωρημένο σχέδιο περιλαμβάνει λίστα κατηγοριών ευάλωτων καταναλωτών (19.3% των καταναλωτών), αλλά χωρίς σαφή και μετρήσιμο στόχο. Επίσης περιλαμβάνει μέτρα για αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας αλλά απαιτείται ενίσχυση των εν λόγω μέτρων. Αναγνωρίζονται πλήρως τα προβλήματα αλλά χωρίς συγκεκριμένα μέτρα για την επίτευξη των στόχων.	Υψηλής ποιότητας η διάγνωση των προβλημάτων, αλλά χωρίς συγκεκριμένα μέτρα αντιμετώπισης τους
Έρευνα, Καινοτομία, Ανταγωνιστικότητα		Το Σχέδιο περιλαμβάνει στόχους και σχεδιασμούς για επενδύσεις αλλά περιλαμβάνει περιορισμένη πληροφόρηση σε σχέση με πολιτικές ή μέτρα για την επίτευξη τους. Δεν υφίσταται μετρήσιμη πρόβλεψη ή στόχοι. Το Σχέδιο περιλαμβάνει ανεπαρκείς πληροφορίες σχετικά με τις επενδύσεις που χρειάζονται στην μεταποίηση και την βιομηχανία προς επίτευξη των στόχων. Επιπλέον, το Σχέδιο περιλαμβάνει πληροφόρηση για την ψηφιοποίηση του ενεργειακού συστήματος αλλά δεν περιλαμβάνει στόχους, μέτρα ή χρηματοδότηση σε σχέση με την ψηφιοποίηση, την ανακύκλωση, την κυκλική οικονομία ή την κατάρτιση.	Χρειάζονται μετρήσιμοι στόχοι και χρονοδιαγράμματα
Δίκαιη Μετάβαση		Αντιμετωπίζεται σε περιορισμένο βαθμό. Ενώ υφίστανται αναφορές στην επίδραση (της μετάβασης) στην απασχόληση, δεν υπάρχουν αναφορές σε σχέση με τον κοινωνικό αντίκτυπο και τον αντίκτυπο στην κατάρτιση, περιλαμβανομένων των επιπτώσεων στην διανομή πλούτου. Πέρα από κάποιες αναφορές, δεν περιλαμβάνονται μέτρα προς αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων. Δεν περιλαμβάνει επίσης πληροφόρηση σε σχέση με την προετοιμασία για το Κοινωνικό Κλιματικό Σχέδιο.	Χρειάζεται πολιτική απόφαση για αντιμετώπιση του προβλήματος
Στρατηγική ευθυγράμμιση		Το αναθεωρημένο σχέδιο συνάδει με τον σχεδιασμό του ΣΑΑ. Σε γενικές γραμμές το πλάνο είναι επίσης	Συμφωνούμε με το σχόλιο της Επιτροπής

		ευθυγραμμισμένο με τις Συστάσεις του Συμβουλίου και με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.	
Επενδυτικές ανάγκες και χρηματοδότηση		Το Σχέδιο περιλαμβάνει πληροφορίες σε σχέση με τις προβλεπόμενες επενδυτικές ανάγκες. Η περιγραφή των πηγών χρηματοδότησης είναι περιορισμένη και δεν περιλαμβάνονται υπολογισμοί χρηματοδοτικών αναγκών για αρκετά μέτρα.	Πρέπει να ενταχθούν στους εκάστοτε προϋπολογισμούς
Αναλυτική Βάση		Υφίσταται ικανοποιητική ανάλυση με τα κατάλληλα εργαλεία. Το υπό αξιοποίηση εργαλείο δεν επιτρέπει την εκτίμηση δυνητικού αντίκτυπου στα δημόσια οικονομικά. Η μακροοικονομική εκτίμηση είναι σε γενικές γραμμές σαφής αλλά θα μπορούσε να αναπτυχθεί περεταίρω.	Η δημοσιονομική επίπτωση θα πρέπει να αποτελέσει κεντρικό μέρος της ανάλυσης
Αρνητική			
Αρνητική, με κάποια θετικά στοιχεία			
Θετική			